

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2021

Destinace (země, místo): Argentina (Buenos Aires, Rosario, Santa Fe) a Uruguay (Montevideo)

Jméno, příjmení: Pavlína Řeháčková

Obecné informace

Učitel je smluvně vázán vyučovat v následujících 4 místech: v Buenos Aires, v Rosariu, v Santa Fe a v Montevideu. Vyučující může spolupracovat dle vlastního uvážení také s krajanů v Córdobě či případně na dalších místech

Město Buenos Aires, hlavní působiště učitele, se nachází na východě země, na břehu Río de la Plata. Převládá zde mírně vlhké subtropické podnebí. Léto je obvykle velmi horké, zima je vlhká a teplota může klesat pod 10°C. Podobné klimatické podmínky jsou charakteristické pro Montevideo, ležící na východním pobřeží Atlantského oceánu při severovýchodním okraji Río de la Plata. Teploty v Rosariu, ležícím asi 330 km severozápadně od Buenos Aires, a v Santa Fe, ležícím asi 500 km severozápadně od Buenos Aires, dosahují během letního období vyšších hodnot, zimy jsou naopak trochu mírnější.

V tomto školním roce bylo ubytování učitele zajištěno v menším bytě v centru města, ve čtvrti Recoleta. Ubytování si učitel sháněl sám. Výuka za normálních okolností probíhá na několika místech v Buenos Aires a některá z nich se nachází poměrně daleko od centra.

I přes zmírnění restrikcí zavedených argentinskou vládou se rok 2021 v mnohém podobal roku predešlému. Ačkoliv došlo k rozvolnění přísných opatření, vzdělávací instituce zůstaly uzavřeny a mezi krajanů stále pokračovaly obavy z nákazy. Z těchto důvodů v tomto roce převládala distanční výuka, ale již bylo možné pomalu začít začleňovat nějaké prezenční aktivity (kulturní akce, divadlo, taneční zkoušky, prezenční výuka v omezeném počtu aj.). Distanční výuka způsobovala problémy převážně starším krajanům, také byla znát jistá psychická demotivace mezi všemi studenty. Naopak výhodou online výuky bylo to, že se do ní mohli zapojit také studenti z jiných měst či zemí a na své si přišli také studenti s omezenými časovými možnostmi.

Kromě výuky češtiny se učitel musel věnovat dalším aktivitám, které zahrnovaly překlady španělských textů do češtiny, studentům zprostředkoval veškeré informace o studiu v České republice a vypomáhal v komunikaci s českou ambasádou v problematice týkající se udělení občanství. Za normální situace je důležitou náplní učitele také organizace nebo aktivní účast na oslavách a událostech spojených s českou kulturou a krajanovou tematikou. Důležitým úkolem

učitele je také být dobrým společníkem a přítelem krajanů, což napomáhá šíření dobrého povědomí o Čechách a České republice a zároveň to rozšiřuje prostor pro další možnou spolupráci.

Výuka obecně

Výuka českého jazyka probíhá pravidelně od začátku března, kdy začíná v Argentině nový školní rok, a končí v polovině prosince. V lednu a únoru jsou v Argentině letní prázdniny, během nichž může učitel pro zájemce připravit náhradní program. Jedná se převážně o konverzační hodiny či hodiny zaměřené na speciální téma a specifickou slovní zásobu. Tyto lekce jsou zpravidla otevřené pro studenty odlišných úrovní. Kromě samotné výuky může učitel připravit přednášky, zábavné hry a promítání filmů.

Od března probíhala pravidelná výuka, kdy byli studenti rozděleni do studijních skupin podle úrovně jejich znalostí a délky jejich studia. Délka studia vždy neodpovídá znalostem studentů. Studenti mohou změnit svou úroveň a studijní skupinu podle vlastního uvážení nebo na doporučení učitele. Výuka v roce 2021 pokračovala převážně online formou, protože vzdělávací instituce z důvodu pandemie neotevřely po celý rok své prostory. Někteří starší studenti také výrazně upřednostňovali online výuku, protože měli obavy o své zdraví. Menší skupiny složené z mladších studentů měli během roku distanční i prezenční výuku. Prezenční výuka probíhala v bytě učitele.

Většina skupin během výuky používala učebnici *New Czech Step by Step* od L. Holé, pokročilejší studenti pak pracovali s učebnicí *Česky krok za krokem 2* od L. Holé a 3 poročílé skupiny nepracovali úzce s žádnou z učebnic. Během výuky učitel využíval také audiovizuální materiály (YouTube, Česká televize, www.realityczech.org, www.czechstepbystep.cz aj.) nebo připravoval vlastní studijní materiály. Studenti měli například v oblíbené cvičení vytvořená na www.wordwall.com se kterými se pracovalo v hodině, ale také je mohli využívat individuálně mimo výuku. V hodinách byla využívána také často adaptovaná próza, např. *Pražské legendy*, *Brněnské legendy*, *O pejskovi a kočičce*, *Česká čítanka* aj. Nejoblíbenější byly však hry jako *Bingo*, *Hádej, kdo jsem* a jiné.

Kromě samotné výuky jazyka byla v hodinách vykonávána také osvětová činnost. Učitel by měl seznámit podrobně studenty s českými reáliemi, historií, literaturou, s významnými českými osobnostmi, s českou filmovou tvorbou a podobně, a to prostřednictvím videí, textů, prezentací či jiných vlastně vytvořených materiálů.

Školní byl zakončen slavnostním předáváním diplomů na českém velvyslanectví. Pro studenty se jedná vždy o velmi důležitou emotivní událost, která je také silně motivuje při studiu.

Práce učitele na konkrétních místech:

Buenos Aires

1. Krajanský spolek Český dům

Český dům je nejaktivnějším spolkem v Buenos Aires. Jeho předsedou je Ricardo Basovník. Spolek během roku za normální situace pořádá kulturní akce, probíhá zde výuka českého jazyka a zkoušky taneční skupiny *Sokol*.

Český dům disponuje vekou dvoupatrovou budovou, ve které se nachází v přízemí velký taneční sál s jevištěm, velká kuchyň, bar, sociální zařízení, kancelář, která slouží také jako učebna, a předním a zadním dvorem. V prvním patře se pak nachází menší taneční sál se sociálním zařízením.

Do *Českého domu*, který se nachází v oblasti Valentín Alsina, v provincii Buenos Aires (leží již za hranicí hlavního města) je možné se dopravovat autobusem nebo využít taxi službu. Je zapotřebí mít na paměti, že se jedná o oblast s vyšší mírou kriminality.

Běžná časová dotace je 1,5 hodiny za měsíc, v předešlých letech se výuka konala zpravidla každou druhou sobotu v měsíci a učitel pracoval se smíšenou úrovní, letos se výuka v Českém domě z důvodu pandemie nekonala. Zájemci se začlenili do studijních skupin, které se realizovaly v předešlých letech na *Universidad Kennedy*.

Na začátku září 2021 se ve spolku započaly některé aktivity. Učitel zorganizoval kurz vaření a taneční soubor *Sokol* začal zkoušet jednou za 14 dní v neděli. V listopadu se ve spolku pořádal *10. Festival české a slovenské kultury v Latinské Americe*, což byla jediná veřejná událost pořádaná v tomto roce uvnitř spolku. Mimo budovu spolku se Českým dům v roce 2021 zúčastnil dvakrát velké kulturní akce, pořádané hlavním městem, *Buenos Aires Celebra*. Během této události spolek vždy představuje veřejnosti českou gastronomii, kulturu a jazyk a taneční soubor *Sokol* prezentuje svou nazkoušenou choreografii. Učitel se může podílet na organizaci a také se případně začlenit do tanečního souboru.

2. Krajský spolek Sparta

Aktuální předsedkyní spolku je Ana Maria Verbik. Do spolku dochází převážně dámy staršího věku. Spolek nedávno prodal své prostory, ale nadále v nich využívá jednu místnost, která je vybavena tabulí, stolem a židlemi. Při cestě do spolku, který se nachází v oblasti Villa Domínico, je nutné využít příměstský vlak a je opět potřeba brát v potaz, že se jedná o oblast s vyšší úrovní kriminality.

Před pandemií zde výuka češtiny probíhala jednou za měsíc (1,5 hodiny), zpravidla první nebo třetí sobotu v měsíci. Letos, stejně jako v roce 2020, krajanky odmítly online výuku a byly jim zasílány úkoly. Jedná se o skupinu se smíšenou úrovní.

3. Universidad Kennedy

Universidad Kennedy byla po dlouhou dobu hlavním místem výuky českého jazyka v Buenos Aires a učitel zde pracoval se studenty nejvíce času. Komunikaci s vedením univerzity a možnost využívat její prostory zajišťoval předseda spolku *Český dům* ve spolupráci s učitelem. Na začátku roku 2020 se změnilo vedení univerzity, které se rozhodlo zpoplatnit poskytování učeben od roku 2020. Jelikož se v roce 2020 a 2021 výuka na fakultě nakonec neuskutečnila, na začátku roku 2022 bude tato problematika předmětem jednání. Bude zapotřebí prověřit aktuální podmínky, vyřešit zdroj financí nebo hledat nové prostory.

Univerzita nabízí dobře vybavené učebny s velkou tabulí a internetovým připojením, ale neposkytuje žádné zázemí na uschovávání učebních pomůcek. Vyučující si v případě potřeby musí přinést vlastní audiovizuální techniku. Jak už bylo zmíněno, v roce 2020 a 2021 výuka probíhala online, studijní skupiny však byly zachovány.

Studijní skupiny (Počet studentů odpovídá těm, kteří absolvovali celý kurz s pravidelnou docházkou):

Věkové rozpětí: 14 – 76 let

1. Skupina: dospělí – úroveň 1 (90 minut 1x týdně): 24 studentů
2. Skupina: dospělí – úroveň 1 (90 minut 1x týdně): 17 studentů
3. Skupina: dospělí – úroveň 2 (90 minut 1x týdně): 14 studentů

4. Skupina: dospělí – úroveň 3 (90 minut 1x týdně): 10 studentů
5. Skupina: dospělí – úroveň 4 (90 minut 1x týdně): 6 studentů
6. Skupina: dospělí – úroveň 4 (90 minut 1x týdně): 3 studenti
7. Skupina: dospělí – úroveň 5 (90 minut 1x týdně): 5 studentů
8. Skupina: dospělí – úroveň 5 (90 minut 1x týdně): 2 studenti
9. Skupina: dospělí – úroveň 6 (90 minut 1x týdně): 5 studentů
10. Skupina: dospělí – úroveň 7 (90 minut 1x týdně): 4 studenti
11. Skupina: dospělí – úroveň 8 (90 minut 1x týdně): 2 studenti
12. Skupina: dospělí – úroveň 8 (90 minut 1x týdně): 6 studentů
13. Skupina: dospělí – úroveň 9 (90 minut 1x týdně): 2 studentky
14. Skupina: dospělí – úroveň 9: 3 studenti – Studenti odmítli online výuku, byly jim zaslány úkoly.

Někteří studenti během předávání certifikátů na české ambasádě (foto Melanie Rubies)

Santa Fe

Santa Fe je velké město ležící 500 km severozápadně od hlavního města Buenos Aires. Učitel se může do Santa Fe dopravit autobusem nebo letecky. Z Buenos Aires trvá cesta autobusem přibližně 7 hodin, z Rosaria jsou to 2–3 hodiny. Let z Buenos Aires trvá více než hodinu.

Nachází se zde spolek *Asociacion Civil Centro Checo Santa Fe*. Prezidentkou spolku je momentálně Inés Frazzatti, která kvůli své vytíženosti pravděpodobně přestane svou funkci vykonávat a bude nahrazena jinou osobou. Aktivita spolku výrazně poklesla po úmrtí některých starších krajanů, kteří se chodu spolku velmi věnovali.

Výuka v Santa Fe probíhala dříve v kulturním centru *Santa Fe Activa*, v roce 2020 bylo záměrem výuku přesunout do soukromých prostor spolku, ale z důvodu pandemie v roce 2020 a 2021 probíhala výuka převážně online. V roce 2020 byla zakoupena velká tabule, kterou se ale zatím do Santa Fe nepodařilo dopravit. Ke konci roku 2021 učitel v prostorách historické budovy *Casa de los Aldao* zorganizoval přednášku a oslavu výročí založení Československé republiky, což bylo spojeno také s výukou v těchto prostorách.

Studijní skupiny (Počet studentů odpovídá těm, kteří absolvovali celý kurz s pravidelnou docházkou):

Věkové rozpětí: 24–68 let

1. skupina: dospělí – začátečníci (90 minut 3x za měsíc): 8 studentů
2. skupina: dospělí – mírně pokročilí (90 minut 3x za měsíc): 2 studentky
3. skupina: dospělí – středně pokročilí (90 minut 3x za měsíc): 3 studenti
4. skupina: dospělí – pokročilí: 3 studenti – Studenti odmítli online výuku, byly jim zasílány úkoly.

Oslava 28. října s některými studenty ze Santa Fe (foto Inés Frazzatti)

Rosario

Rosario je největším městem provincie Santa Fe a leží přibližně 300 km severozápadně od hlavního města Buenos Aires. Cesta autobusem z Buenos Aires trvá okolo 4,5 hodiny.

V Rosariu působí spolek *Asociación Hogar Checoeslovaca de Rosario*. Předsedou spolku je Julián Gabriel Meliharek. Spolek v Rosariu disponuje poměrně velkou dvoupatrovou budovou s velkým sálem s tabulí a kuchyní, kterou může učitel využívat během kurzů vaření. Spolek se nachází dále od centra a nejlepším způsobem dopravy je využití místní taxi služby. Zpět do centra se lze zpravidla vrátit s některým z krajanů. Ubytování si zajišťuje učitel sám.

Spolek byl před pandemií poměrně aktivní, ale během roku 2020 a 2021 jeho aktivita ustala. V roce 2021 studijní skupina odmítla výuku, stejně tak jako v předešlém roce, a přistoupila k samostudiu formou zasílaných úkolů. Úkoly posílal učitel panu předsedovi, který je poté rozesílal ostatním. Vyučující tak neměl žádné bližší informace o studentech ani o jejich počtu.

Montevideo

V uruguayském hlavním městě Montevideu se nachází spolek *Asociación Uruguaya de Amigos de la República Checa*, jehož předsedou je krajan Gustavo Havranek. Vyslaný učitel zde obvykle vykonává přednáškovou činnost. Výuky češtiny před pandemií se dobrovolně ujímala krajanka Věra Kreclová. Kulturní události v Montevideu se konají zpravidla v plně vybavených prostorách Národní knihovny, která je nabízí zdarma. V roce 2021 nebylo možné Uruguay navštívit, krajané se ale mohli zúčastnit dvou online přednášek na téma *Česká historie a český jazyk a Češi – jejich povaha a zvyky*.

Za normálních okolností se učitel může do Montevidea dopravovat lodí (se společností *BuqueBus*) nebo dálkovým autobusem. Ubytování si zajišťuje učitel sám. Nejlepší je zvolit ubytování v centru, kde se nachází také prostor pro přednášky a jedná se o zónu, která je bezpečná i v noci.

Córdoba

Córdoba je jedním z největších argentinských měst a nachází se 700 km severozápadně od Buenos Aires. Sídli zde spolek *Asociación Checos y Eslovacos de Córdoba*. Předsedkyní spolku je Pamela Villalva Havlik. Kromě přednášek a kulturních aktivit spolek realizuje vlastní výuku českého jazyka, kterou vede krajanka Hana Dauria. Jedná se o poměrně velmi aktivní spolek, se kterým učitel může spolupracovat dle vlastního uvážení. V říjnu 2021 zde vyslaný učitel realizoval přednášku na téma *Založení Československé republiky* a kurz vaření. Někteří z krajanů se v tomto roce také zúčastnili online výuky pořádané vysílaným učitelem, připojili se tak ke studijním skupinám z Buenos Aires. Kromě přednášek a online výuky může učitel spolku poskytnout nějaké elektronické studijní materiály či může pomoci zodpovědět četné dotazy.

Další možná spolupráce

Krajanský učitel často spolupracuje s Velvyslanectvím České republiky v Buenos Aires. Po domluvě je možné využít prostory ambasády na uspořádání nějaké kulturní akce či na organizaci již tradičního předávání diplomů. Na české ambasádě se také nachází knihovna s českou literaturou a dalšími studijními materiály. Knihovnu využívá a spravuje učitel. Po domluvě ji mohou navštívit také studenti. Učitel může dále spolupracovat s *Centro Cultural Checo en Buenos Aires*, který vede krajanka Ana Janku. Jedná se o sdružení, které uskutečňuje aktivity na vysoké úrovni orientované převážně na umění a klasickou hudbu. Po úmrtí krajanky a kmenoložky Heleny Voldánové dojde pravděpodobně k zániku spolku *Comenius*. V Buenos Aires se nachází také dobře fungující slovenský spolek *Spolok*, se kterým navazuje často spolupráci *Český dům*.

Další aktivity realizované učitelem

Kromě přímé spolupráce s místními spolky může učitel také organizovat aktivity bez přímé vazby na některou z asociací. V roce 2021 začal vyučující se svými studenty zkusit divadelní hru Václava Havla *Zahradní slavnost*. Protože se jedná o poměrně náročnou hru, nebylo možné realizovat premiéru na konci roku 2021. První veřejné představení je naplánované na duben roku 2022 a odehraje se v prostorách Velvyslanectví České republiky v Buenos Aires. Herci se museli vypořádat s náročnými dialogy ve španělštině, které jsou místy nahrazeny češtinou. Divadelní hra hercům a obecně více pochopit problematiku doby ve které se hra odehrává a také si mírně procvičit znalost českého jazyka. Divadelní zkoušky byly během roku realizovány v bytě učitele, protože s ohledem na pandemii bylo těžké získat přístup do některé z veřejných prostor. V divadelní hře se prezentuje celkem 9 amatérských herců.

Divadelní zkouška v bytě učitele (foto Pavlína Řeháčková)

Na konci listopadu 2021 byl také uspořádán v Buenos Aires *10. Festival české a slovenské kultury v Latinské Americe*. Na organizaci festivalu se podíleli učitelé z Buenos Aires, argentinského Chaca a jihu Brazílie ve spolupráci se spolkem *Český dům*. Jednalo se o událost trvající 3 dny, která vyžadovala náročnou organizaci. Festival se konal celkem na třech místech – na slovenském a českém velvyslanectví a v budově spolku *Český dům*. Jednalo se o bohatý program plný přednášek, hudebních a tanečních vystoupení, projekcí, proslovů, zábavných soutěží aj., ale hlavně se také jednalo o společně strávený čas krajanů z celé Argentiny a některých přilehlých států. Hlavní smyslem tohoto festivalu je posílení vazeb mezi jednotlivými krajany a spolky a šíření dobrého povědomí o České a Slovenské republice mezi krajany a širší veřejností.

První den 10. Festivalu české a slovenské kultury v LA (foto Juan Wenceslao Hayzus)

Třetí den 10. Festivalu české a slovenské kultury v LA (foto Juan Wenceslao Hayzus)

Stanovené cíle pro rok 2022

Jedním z hlavních cílů pro rok 2022 je přejít z distanční výuky na prezenční, a to v co největší možné míře. S tím je spojená výzva vyřešit problém s prostory na *Universidad Kennedy*. Dále je zapotřebí obnovit pravidelné výjezdy do Santa Fe, Rosaria a uruguayského Montevidea a opět realizovat prezenční výuku ve spolcích *Sparta* a *Český dům*. Během roku 2021 učitel zaznamenal zájem o kurz češtiny pro dětské posluchače. Možná by bylo reálné vytvořit alespoň jednu skupinu. V roce 2022 je zapotřebí navýšit počet vedlejších aktivit a kulturních událostí pořádaných samotným učitelem nebo ve spolupráci s místními spolky.